Hukuk Bölümü 1990/14 E., 1990/14 K.

- **AHVALİ ŞAHSİYE VE NÜFUS KAYITLARI**
- **NÜFUS VE AHVALİ ŞAHSİYE KAYITLARI**
- **TESPİT DAVASI**

  - 1587 S. NÜFUS KANUNU (MÜLGA) [Madde 46]

"İçtihat Metni"

OLAY:Şükrü ve Emine' den doğma Ahmet Küçüktepe 11/2/1959 doğumlu olarak 20/2/1959 tarihinde doğum belgesi ile nüfusa kaydolunmuş, 20/19/1972 tarihinde 405 sayı ile yaş tashihi davası açılmış; bu dava takip edilmeyerek müracaata kalmıştır. Öte yandan 3/11/1972 tarihli doğum belgesiyle aynı anne ve babadan 1/5/1955 doğumlu Ayhan Küçüktepe nüfusa kaydedilmiş; 18/6/1973'te evlenme kaydı ile bilahare doğan iki çocuk nüfusta Ayhan adına işlenmiş; askerlik yapmış olma kaydıda aynı şahıs adına geçmiştir. Nüfusta Ahmet Küçüktepe bekâr ve askerliğini yapmamış olarak görülmektedir.

16/11/1978 tarihinde baba Şükrü Küçüktepe' nin nüfusa yanlışlıkla kaydedilmiş olan Ayhan Küçüktepe' nin kaydının iptali için açtığı davada mahkeme, 79/103 sayılı kararla; Şükrü oğlu ve Emine' den doğma 1/5/1955 doğumlu Ayhan Küçüktepe' nin nüfustaki kaydının iptaline karar vermiş, bu karar kesinleşerek nüfus kütüğüne işlenmiştir. 1981 yılında davacı Ahmet Küçüktepe çocukları Tuncay ve Turgay' ın baba adlarının "Ahmet" olarak değiştirilmesi için dava açmış ve kayıt düzeltilmesi yaptırmıştır.

Davacı, Bayındır Askerlik Şubesince askere sevk edilmek istenmesi üzerine, Ahmet'le Ayhan 'ın aynı kişi olduğunun tespit edilmesi talebiyle adli yargıya başvurmuştur.

Bayındır Asliye Hukuk Mahkemesinin, Ahmet ve Ayhan'ın aynı şahıs olduğuna dair 21/5/1984 gün ve E. 1983/169 K. 1984/128 sayılı kararı, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 15/11/1984 gün, 7302/8439 sayılı kararı ile görev yönünden bozulmuş, bozma kararına uyan mahkeme, 11/3/1985 gün ve 43/70 sayıyla ve ... Tespit davası eda davasının öncüsü olup, eda davasının şartları gerçekleştiğinde hangi yargı yerinde görülecek ise, tesbiti yapmaya da aynı yargı yerinin görevli olduğu, adli yargı tarafından verilecek tespit kararlarının İdareyi bağlamayacağı, davacının idare aleyhine idari yargı yerinde işlemin iptali davası açabileceği bu nedenle tespit yapmaya da idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bunun üzerine davacı, aynı istekle idare mahkemesinde dava açmıştır.

İzmir 2. İdare Mahkemesi; 19/9/1985 gününde, 470/258 sayıyla: 2577 sayılı Kanunun 2. ve 2576 sayılı Kanunun 5. maddelerinde idari dava türlerinin ve idare mahkemelerinin çözmekle görevli oldukları davaların sayıldığı, bu madde hükümlerine göre tespit davalarının idari dava türleri arasında yer almadığı, davanın konusunun Bayındır Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/3/1979 gün, E. 1978/374, K. 1979/103 ve 21/1/1982 gün ve 10/25 sayılı kararları ve bu kararlar uyarınca nüfus kayıtlarındaki düzeltmelere karşın davacının askere çağrılmasına ilişkin bir işlemin iptali olmayıp, görevli ve yetkili yargı yerinde böyle bir iptal davası açılmaksızın davacı ile Ayhan Küçüktepe 'nin aynı kişi olduğunun saptanması istemine ilişkin bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir. Danıştay 10. Dairesi, 30/6/1988 gün ve E. 1986/66, K. 1988/1228 sayılı kararı ile: 2247 sayılı Kanunun 19. maddesine göre görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesine intikal ettirilmesi gerekirken bu yola gidilmeden görevden red kararı verildiği gerekçesiyle mahkeme kararını bozmuş, mahkemece verilen ısrar kararınında, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 27/10/1988 gün ve 253/155 sayılı kararı ile bozulması üzerine idare mahkemesi 22/3/1990 gün ve 188 sayılı kararla, görev uyuşmazlığının çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş; dosyalar 14/5/1990 tarihinde Uyuşmazlık Mahkemesine intikal etmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kaya Öztekin, Erol Çırakman, Rüştü Altay, Adnan Altın ve Osman Şimşek 'in katılmaları ile yaptığı 21/5/1990 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Ayten Anıl 'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç 'in; Ahvali şahsiye kayıtlarında yapılacak değişiklik ve düzeltmelerin Medeni Kanunun ve Nüfus Kanununun konu ile ilgili hükümleri çerçevesinde davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği şeklindeki sözlü ve yazılı açıklamaları alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

KARAR : Olay kısmında belirtildiği ve dosyada mevcut nüfus kayıt örneğinde görüldüğü üzere, Bayındır Nüfus Kütüğünde kayıtlı 1959 doğumlu Ahmet Küçüktepe 'nin askerlik ve evlenme kaydının 1955 doğumlu Ayhan Küçüktepe olarak yapıldığı ve Ayhan Küçüktepe adında bir kimsenin bulunmadığı anlaşılmakla ve açılan her iki davada da bu iki şahsın aynı kişi olduğunun tespiti istenilmektedir.

Ahvali şahsiyeye ilişkin hükümler 17/2/1926 günlü ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinde ve 5/5/1972 günlü ve 1587 sayılı Nüfus Kanununda yer almış, 1587 sayılı Kanunun 46. maddesinde de bu tür davaların çözüm yerinin ilgilinin oturduğu yer asliye hukuk mahkemesi olduğu belirtilmiştir.

Bu itibarla ahvali şahsiye kayıtlarını ilgilendiren konulara ilişkin olarak açılacak davaların adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Bayındır Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir 2. İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca vaki 22/3/1990 gün ve 188 sayılı başvurusunun kabulüne, 21/5/1990 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.